

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

ННІ неперервної освіти і туризму
Кафедра публічного управління та менеджменту інноваційної діяльності

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор ННІ неперервної освіти і туризму

_____ О.В. Ковальова

« _____ » _____ 2021 р.

РІВЕНЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ТРЕТІЙ ОСВІТНЬО-НАУКОВИЙ
РІВЕНЬ

ОСВІТНЬО-НАУКОВА ПРОГРАМА
ПУБЛІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ТА
АДМІНІСТРУВАННЯ

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ЕЛЕКТРОННЕ ВРЯДУВАННЯ»

ПОГОДЖЕНО

Голова НР (НТР) _____ (_____)

Гарант _____ (І. М. Грищенко)

Розробник: доктор наук з державного управління, доцент, професор кафедри публічного управління та менеджменту інноваційної діяльності
Олійник Володимир Вікторович

Київ 2021

**1. Опис навчальної дисципліни
“Електронне врядування”**

Галузь, спеціальність, ОПІ, освітній ступінь		
Галузь знань	28 “Публічне управління та адміністрування”	
Освітньо-науковий рівень	Третій	
Освітній ступінь	Доктор філософії	
Освітньо-наукова програма	281 “Публічне управління та адміністрування”	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	Обов’язкова	
Загальна кількість годин	180	
Кількість кредитів ECTS	6	
Кількість змістових модулів	Не передбачено	
Курсовий проєкт (робота)	Не передбачено	
Форма контролю	Екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм навчання		
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Рік підготовки	2	2
Семестр	3/4	3/4
Лекційні заняття	10 год.	10 год.
Практичні заняття	50 год.	50 год.
Самостійна робота	120 год.	120 год.
Індивідуальні завдання	-	-
Кількість тижневих аудиторних годин	4 год.	4 год.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета навчальної дисципліни «Електронне врядування» полягає в оволодінні здобувачами третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти знаннями та навичками, які забезпечать здатність до організації діяльності органів публічної влади на відповідній адміністративній території за допомогою систем локальних інформаційних мереж та сегментів глобальної інформаційної мережі, що забезпечує функціонування органів публічної влади в режимі реального часу та створює максимальну зручність і доступність до них громадян, юридичних осіб, неурядових організацій тощо та забезпечує зворотний зв'язок і електронну демократію.

Основними завданнями в межах дисципліни є формування у здобувачів теоретичних знань та практичних навичок з електронного врядування, налагодження ефективних комунікацій з метою кращої підготовки до співробітництва та взаємодії в інформаційному суспільстві та суспільстві знань; формування навичок самостійної роботи з Інтернет джерелами; вироблення вміння застосовувати методи і принципи електронного врядування тощо.

Здобувач повинен досягнути програмних результатів навчання, що полягають у вмінні розробляти нові підходи та адаптувати кращі практики електронного врядування та електронної демократії до потреб сталого розвитку. Ці результати повинні бути підкріплені: знаннями категорійно-понятійного апарату з електронного врядування та е-демократії; знаннями принципів, методів та моделей е-врядування та е-демократії; знанням основних принципів управління інформаційною сферою в Україні, відповідно до вимог інформаційного суспільства та ЄС; навичками застосування інформаційних технологій; вмінням вивчати та адаптувати зарубіжний досвід електронного врядування та е-демократії в діяльність органів публічної влади в Україні; вмінням здійснювати комплексний аналіз ступеню готовності органів публічної влади на всіх рівнях управління до впровадження інформаційних технологій та ін.

У результаті вивчення навчальної дисципліни «Електронне врядування» **здобувач повинен знати:**

- категорійно-понятійний апарат проблематики інформаційного суспільства, електронного врядування та е-демократії;
- загальні принципи, методи та моделі е-врядування та е-демократії;
- основні принципи управління інформаційною сферою в Україні у відповідності з вимогами інформаційного суспільства та ЄС;
- класифікацію, ієрархію та систему адміністративних послуг;
- нормативно-правові засади забезпечення розвитку інформаційного суспільства, в-урядування та е-демократії.

По закінченню вивчення дисципліни **здобувач повинен вміти:**

- застосовувати набуті навички в практичній діяльності щодо інформаційної політики України;
- оцінювати стан ведення органами влади своїх електронних інформаційних ресурсів;
- використовувати найкращий зарубіжний та вітчизняний досвід в інформаційній сфері;
- здійснювати комплексний аналіз ступеню готовності органів влади на усіх рівнях управління до впровадження сучасних інформаційних та комунікаційних технологій;
- здатністю організовувати обробку документації з метою здійснення інформаційного забезпечення державних установ;
- застосовувати комунікаційні та інформаційні технології в процесі підготовки, прийняття та впровадження управлінських рішень на всіх рівнях управління;
- використовувати набуті знання з е-врядування та е-демократії на практиці;
- формувати практичні навички з надання адміністративних послуг в системі публічного управління та е-врядування;
- забезпечувати належний рівень якості управлінських продуктів, послуг чи процесів;
- організувати систему е-документообігу в організації;
- здатність організовувати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

Міждисциплінарні зв'язки (місце у структурно-логічній схемі вивчення компонент освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти за спеціальністю 281 «Публічне управління та адміністрування»). Навчальна дисципліна «Електронне врядування» є обов'язковою дисципліною (циклу спеціальної (фахової підготовки)) та розглядає питання, суміжні з проблематикою інших дисциплін освітньо-наукової програми «Публічне управління та адміністрування» («Філософія науки», «Педагогіка вищої школи», «Математичне моделювання та планування експерименту», «Методика дослідження та організація підготовки дисертаційної роботи», «Публічне управління та адміністрування» та ін.). Отримані знання та навички під час вивчення курсу сформують компетентність здобувача третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти та забезпечать здатність особи розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

**Програма та структура навчальної дисципліни
«Електронне врядування»**

Назви тем	Кількість годин											
	денна форма						заочна форма					
	усього	у тому числі					усьог о	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	ла б	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Концептуальні засади організації електронного врядування та розвитку електронної демократії	30	1	4	-	-	25	30	1	4	-	-	25
Тема 2. Законодавче забезпечення е-врядування та е-демократії в Україні	30	2	4			24	30	2	4			24
Тема 3. Досвід впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах	30	1	4			25	30	1	4			25
Тема 4. Інформаційні ресурси органів державної влади	30	2	8	-	-	20	30	2	8			20
Тема 5. Надання адміністративних послуг шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	30	2	6	-	-	22	30	2	6	-	-	22
Тема 6. Інформаційна безпека в е-врядуванні та е-демократії	30	2	4			24	30	2	4			24
Усього годин	180	10	30	-	-	140	180	10	30			140

3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Концептуальні засади організації електронного врядування та розвитку електронної демократії	4	4
2.	Законодавче забезпечення е-врядування та е-демократії в Україні	4	4
3.	Досвід впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах	4	4
4.	Інформаційні ресурси органів державної влади	8	8
5.	Надання адміністративних послуг шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	6	6
6.	Інформаційна безпека у е-врядуванні та е-демократії	4	4

4. Самостійна робота робота здобувачів

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	Концептуальні засади організації електронного врядування та розвитку електронної демократії	25	25
2.	Законодавче забезпечення е-врядування та е-демократії в Україні	24	24
3.	Досвід впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах	25	25
4.	Інформаційні ресурси органів державної влади.. Інформаційні ресурси органів державної влади.	20	20
5.	Надання адміністратив. послуг шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій	22	22
6.	Інформаційна безпека в е-врядуванні та е-демократії	24	24
Разом		140	140

6. Анотація тем навчальної дисципліни

Тема 1. *Концептуальні засади організації електронного врядування та розвитку електронної демократії*

Основні фактори впливу на розвиток та впровадження електронного врядування. Електронне врядування як одна з базових технологій інформаційного суспільства та етап впровадження інформаційно-комунікаційних технологій у діяльність особи, суспільства та держави. Зв'язок електронного врядування з міжнародною ініціативою «Партнерство «Відкритий уряд». Основні принципи електронного врядування. Основні цілі та стратегічні завдання електронного врядування як невід'ємні компоненти державної політики в сфері електронного врядування. Технологічні, організаційні, політичні аспекти електронної демократії. Співвідношення електронної демократії та електронного врядування на практиці. Електронна демократія як атрибут захисту громадянами своїх інтересів і визначених форм співпраці з державою за допомогою технологій електронного врядування.

Питання для самопідготовки за темою 1

1. Розкрийте поняття «інформаційне суспільство».
2. Дайте визначення поняття «електронне врядування».
3. Дайте визначення дефініції «електронний уряд».
4. Розкрийте поняття «електронні адміністративні послуги».
5. Дайте визначення поняття «індекс готовності електронного врядування».
6. Дайте визначення дефініції «електронна демократія».
7. Розкрийте поняття «інформаційно-комунікаційні технології».
8. Теорії нового державного менеджменту та політичних мереж.
9. Міжнародні та національні документи щодо ролі і місця держави у розвитку інформаційного суспільства та електронного врядування.
10. Основні принципи електронного врядування.
11. Основні цілі та стратегічні завдання е-урядування.
12. Етапи впровадження електронного врядування в Україні.
13. Моделі електронного врядування.
14. Загальносвітові тенденції як фактор впливу на е-врядування. Електронне врядування в специфічних умовах функціонування органів влади.
15. Електронна демократія як атрибут захисту громадянами своїх інтересів і визначення форм співпраці з державою за допомогою технологій електронного врядування.

Тема 2. Законодавче забезпечення е-врядування та е-демократії в Україні

Особливості розвитку національної правової системи та сучасні проблеми вдосконалення законодавчого забезпечення національної політики з розвитку інформаційного суспільства, інформатизації та електронного врядування в Україні.

Національні програми реформ як складові розбудови сучасної національної системи е-врядування. Основні напрями аналізу державної політики розбудови системи е-врядування. Критичні фактори успіху при впровадженні е-уряду.

Питання для самопідготовки за темою 2

1. Категорійно-понятійний апарат української і міжнародної нормативно-правової бази, що регулює впровадження е-врядування, інформаційного суспільства, інформатизації та досвід використання їх інструментів.

2. Правове регулювання новітніх державних проєктів з е-врядування та інформаційного суспільства.

3. Аналіз Національних програм реформ як складових розбудови сучасної національної системи е-врядування.

4. Концепція інформатизації: розвиток організаційно-правового забезпечення в Україні, історичний аспект.

5. Концепція розвитку інформаційного суспільства в Україні.

6. Концепція розвитку електронного врядування в Україні.

7. Діючі державні проєкти з розвитку е-врядування в Україні та їх законодавче забезпечення.

Тема 3. Досвід впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах

Впровадження та застосування електронного врядування в зарубіжних країнах. Електронна участь громадян у процесі прийняття управлінських рішень. Зарубіжний досвід розвитку електронної демократії. Особливості побудови порталів органів влади в світі. Розроблення та реалізація електронних послуг і регламентів у контексті електронного врядування. Мережева інфраструктура е-уряду країн Євросоюзу. Досвід країн - членів Європейського Союзу в наданні електронних публічних послуг. Досвід інших країн у впровадженні електронних публічних послуг (США, Канади, Китаю, Польщі тощо).

Питання для самопідготовки за темою 3

1. Проаналізуйте тенденції та особливості впровадження електронного врядування в країнах-лідерах розвитку е-врядування.
2. Здійсніть порівняльний аналіз стану впровадження електронного врядування із зарубіжними країнами та визначте основні причини успіху цих країн у сфері електронного врядування.
3. Проаналізуйте зв'язок України з іншими країнами та міжнародними організаціями у сфері е-врядування.
4. Вимоги стандартизації та уніфікації процесів е-врядування на міжнародному рівні.
5. Проаналізуйте досвід провідних країн світу щодо впровадження технології електронного врядування, насамперед Південної Кореї, Нідерландів, Великої Британії, США, Франції, Канади, Молдови, країн Балтії тощо.
6. Здійсніть аналіз основних факторів впливу на розвиток інформаційного суспільства та е-врядування.
7. Проаналізуйте стан впровадження е-врядування в Україні в порівнянні з іншими країнами.
8. Підходи до використання досвіду інших країн, а також національного досвіду при формуванні державної політики та стратегії розвитку інформаційного суспільства та впровадження е-врядування.

Тема 4. Інформаційні ресурси органів державної влади

Класифікація електронних інформаційних ресурсів. Організаційна структура електронних інформаційних ресурсів. Електронні інформаційні ресурси органів державної влади та органів місцевого самоврядування. Національний депозитарій електронних інформаційних ресурсів. Нормативно-правова база з питань електронних інформаційних ресурсів. Основні підходи та моделі до побудови електронного уряду. Архітектура електронного уряду. Елементи електронного уряду. Портали - основна інформаційно технологічна форма організації комунікацій в електронному врядуванні. Портали органів публічної адміністрації: актуалізація, контент, інтерфейс, дизайн.

Питання для самопідготовки за темою 4

1. Надайте перелік класифікації електронних інформаційних ресурсів.
2. Дайте визначення організаційній структурі електронних інформаційних ресурсів.

3. Електронні інформаційні ресурси органів державної влади та органів місцевого самоврядування.

4. Сутність Національного депозитарію електронних інформаційних ресурсів.

5. Законодавче забезпечення з питань електронних інформаційних ресурсів.

6. Основні підходи та моделі до побудови електронного уряду.

7. Здійсніть аналіз архітектури електронного уряду.

8. Проаналізуйте елементи електронного уряду.

9. Надайте характеристику порталів органів публічної влади.

Тема 5. Надання адміністративних послуг шляхом використання інформаційно-телекомунікаційних технологій

Категорійно-понятійний апарат: адміністративний акт; адміністративна послуга; адміністративний орган; запит про надання адміністративної послуги; «Єдине вікно»; муніципальні послуги; одержувач адміністративної послуги; публічні послуги; реєстр адміністративних послуг; собівартість адміністративної послуги; стандарт адміністративної послуги; суб'єкт надання адміністративних послуг. Нормативно-правова база з надання адміністративних послуг. Класична модель е-врядування. Основні ознаки адміністративних послуг, принципи надання та види адміністративних послуг та їх класифікація. Елементарні та композитні адміністративні послуги. Послуги для бізнесу. Послуги для громадян. Послуги органам влади. Електронний документообіг. Класифікація систем електронного документообігу за принципами побудови та за призначенням. Державна політика та державне управління з впровадження електронного документообігу. Основні характеристики систем електронного документообігу та вимоги органів влади до них. Електронний цифровий підпис. Основи формування та накладання електронного цифрового підпису. Національна система електронного цифрового підпису, її організаційна структура, функції та завдання суб'єктів. Стандартизація в сфері ЕЦП. Стан та перспективи розвитку Національної системи ЕЦП.

Питання для самопідготовки за темою 5

1. Категорійно-понятійний апарат української і міжнародної нормативно-правової бази, що регулює адміністративні послуги, зокрема е-послуги та досвід використання їх інструментів.

2. Електронне врядування як фактор підвищення якості адміністративних послуг.

3. Принципи та основні види адміністративних послуг у системі електронного врядування.

4. Практика формування в Україні системи надання адміністративних послуг в електронній формі в контексті світових тенденцій.
5. Сутність правового регулювання новітніх державних проєктів з надання адміністративних послуг в електронній формі.
6. Зарубіжний досвід надання е-адміністративних послуг.
7. Критерії оцінювання якості та стандартів надання адміністративних послуг.
8. Класифікація систем електронного документообігу за принципами побудови та за призначенням.
9. Основи формування та накладання електронного цифрового підпису.
10. Національна система електронного цифрового підпису, її організаційна структура, функції та завдання суб'єктів.

Тема 6. Інформаційна безпека в е-врядуванні та е-демократії

Роль інформації в державному управлінні. Нормативно-правова база з питань інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади, зокрема з питань формування та реалізації державної політики розвитку інформаційного суспільства та е-урядування. Основні поняття та терміни, що використовуються в інформаційно-аналітичній діяльності. Типи і види аналітичних документів, що застосовуються в державному управлінні. Методологія, технологія та організація процесу інформаційно-аналітичної діяльності. Стратегічний аналіз та стратегічний моніторинг в державному управлінні. Системний підхід, системний аналіз та системне мислення. Стан системи інформаційно-аналітичного забезпечення державного управління.

Питання для самопідготовки за темою 6

1. Роль інформації в державному управлінні.
2. Нормативно-правова база з питань інформаційно-аналітичного забезпечення органів публічної влади, зокрема, з питань формування та реалізації державної політики розвитку інформаційного суспільства та е-врядування.
3. Основні поняття та терміни, що використовуються в інформаційно-аналітичній діяльності.
4. Розробка єдиних стандартів щодо супроводження життєвого циклу інформації на базі новітніх ІКТ, міжнародних стандартів, уніфікованих систем класифікації та кодування інформації.

5. Уфективна взаємодія органів державної влади та інститутів громадянського суспільства під час формування, реалізації та коригування державної політики в інформаційній сфері.
6. Побудова та розвиток інформаційного суспільства.
7. Забезпечення економічного та науково-технологічного розвитку України.
8. Формування позитивного іміджу України.
9. Інтеграція України у світовий інформаційний простір

7. Індивідуальна робота

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії спеціальності «Публічне управління та адміністрування» з дисципліни «Електронне врядування» виконують відповідно до навчального плану.

Метою виконання індивідуального завдання є закріплення і систематизація отриманих знань у процесі самостійної підготовки у міжсесійний період.

Належна організація самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії має вирішальне значення для успішного виконання ним навчального плану.

Аспірант повинен: – прослухати курс лекцій, вивчити теоретичний матеріал; – ознайомитися з нормативно-правовою базою, науково-монографічною літературою, підручниками, посібниками, які рекомендовані до опанування, вивчити практику організації діяльності публічних службовців; – виконати у міжсесійний період отримане індивідуальне завдання і подати його у встановлений термін для перевірки викладачу на консультації.

Індивідуальні завдання для проміжного контролю знань містять теоретичні питання, які включають всі теми відповідно до розробленої програми дисципліни, а також практичне завдання (варіант певної управлінської ситуації або завдання).

Варіанти теоретичних і практичних завдань задаються викладачем. Індивідуальний характер завдання для кожного аспіранта забезпечується різними комбінаціями теоретичних і практичних завдань.

Для висвітлення теоретичних завдань аспіранти повинні використовувати правові документи, методично-інструктивні матеріали, науково-монографічну літературу, офіційні статистичні дані, аналітичну інформацію органів управління, міжнародних експертів тощо.

Виконання здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії практичного завдання передбачає застосування методик розрахунку показників, їх детальні цифрові обчислення з текстовими поясненнями і

висновками; підготовку на основі проведених розрахунків аналітичних записок та науково-обґрунтованих проектів управлінських рішень щодо вирішення певних управлінських ситуацій.

Оформлення індивідуальних завдань здійснюється відповідно до вимог вищої школи, а результати виконання поданого на перевірку індивідуального завдання відображаються записом «зараховано» або «не зараховано».

8. Форми контролю

1. Поточний контроль знань аспірантів денної та заочної форм навчання з дисципліни «Електронне врядування» проводиться у формах:

- 1) усне опитування на практичних заняттях;
- 2) виконання поточних контрольних робіт;
- 3) захист індивідуального завдання;
- 4) бліц-опитування.

2. Контроль засвоєння матеріалу за тестовими технологіями.

3. Підсумковий семестровий контроль у формі:

– екзамену - для слухачів денної і заочної форм навчання.

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Електронне врядування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової загального кредиту:

Тема 1 (поточне опитування та тестування)	Тема 2 (підсумкова оцінка за ІНДЗ)	ІЗ	Екзамен	Всього
40 балів	20 балів	10 балів	30 балів	100 балів

Оцінка рівня отриманих теоретичних знань та практичних навиків за шкалою університету здійснюється на основі системи контролю знань і передбачає стимулювання систематичної, ритмічної самостійної роботи здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії, підвищення об'єктивності оцінки їхніх знань, визначення рейтингу аспірантів, запровадження здорової конкуренції між ними у навчанні та розвитку творчих здібностей.

9. Контрольні питання

Перелік контрольних питань з дисципліни «Електронне урядування»

1. Визначення поняття «адміністративна послуга».
2. Визначення поняття «електронна демократія».
3. Визначення поняття «електронний уряд».
4. Визначення поняття «електронні адміністративні послуги».
5. Визначення поняття «єдине вікно».
6. Визначення поняття «індекс готовності електронного урядування».
7. Визначення поняття «інформаційне суспільство».
8. Визначення поняття «реєстр адміністративних послуг».
9. Визначення поняття «стандарт адміністративної послуги».
10. Визначення поняття «електронний парламент» та основні напрями його запровадження Верховною Радою України.
11. Актуальність пілотного проекту з впровадження електронного урядування в Україні.
12. Визначення поняття «електронне урядування».
13. Визначте сутність моделі правової системи забезпечення розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування в Україні.
14. Головні умови успішного впровадження електронного урядування.
15. Головні цілі та стратегічні завдання електронного урядування.
16. Досвід провідних країн світу з впровадження адміністративних послуг.
17. Основні моделі побудови електронного уряду.
18. Основні складові електронного уряду за рекомендаціями Євросоюзу.
19. Портали надання державних послуг на прикладі Росії та Казахстану.
20. Системи електронної ідентифікації і аутентифікації громадян та юридичних осіб в країнах Євросоюзу.
21. Системи міжвідомчої електронної взаємодії на прикладі Естонії та Великої Британії.
22. Досвід впровадження електронного урядування в Росії.
23. Прикладні системи, що забезпечують окремі е-сервіси та послуги електронного уряду.
24. Роль електронної комерції у побудові інформаційного суспільства за досвідом США.
25. Електронне урядування в умовах криз, надзвичайних ситуацій (надзвичайного стану, особливого періоду).
26. Загальносвітові тенденції як фактор впливу на електронне урядування.

- 27.Зміст першого етапу впровадження електронного урядування в Україні.
- 28.Зміст другого етапу впровадження електронного урядування в Україні.
- 29.Зміст третього етапу впровадження електронного урядування в Україні.
- 30.Класифікація адміністративних послуг.
- 31.Концептуальна схема побудови Національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства й електронного урядування.
- 32.Критерії оцінювання якості стандартів надання адміністративних послуг.
- 33.Мета електронного урядування.
- 34.Мета й основні завдання пілотного проекту.
- 35.Механізм реалізації пілотного проекту.
- 36.Міжнародні документи щодо ролі держави в розбудові інформаційного суспільства й електронного урядування.
- 37.Місце електронного урядування в інформаційному суспільстві й суспільстві знань як однієї з базових інформаційних технологій та моделі державного управління.
- 38.Моделі електронного урядування: 020, 02В, 02С, 02Е, 021.
- 39.Модель правової системи забезпечення розвитку інформаційного суспільства й електронного урядування в Україні.
- 40.Моніторинг стану розвитку інформаційного суспільства та впровадження електронного урядування.
- 41.Національне законодавство про місце, роль, основні завдання суб'єктів розбудови інформаційного суспільства й електронного урядування в Україні.
- 42.Необхідні передумови електронного урядування в Україні.
- 43.Необхідність розроблення національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства та впровадження електронного урядування.
- 44.Нормативно-правова база з інформаційного забезпечення державної політики й управління щодо впровадження електронного урядування.
- 45.Організаційна система забезпечення впровадження електронного урядування в Україні.
- 46.Основні види адміністративних послуг у системі електронного урядування.
- 47.Основні закономірності, тенденції та відмінності в розвитку національних інформаційних суспільств.
- 48.Основні механізми розвитку інформаційного суспільства та впровадження електронного урядування.
- 49.Основні міжнародні системи оцінювання стану розвитку інформаційного суспільства та впровадження електронного урядування.
- 50.Основні напрями з удосконалення механізмів надання електронних державних адміністративних послуг.
- 51.Основні ознаки адміністративних послуг.

52. Основні принципи електронного урядування.
53. Основні проблеми з нормативно-правового забезпечення розвитку електронного урядування.
54. Основні проблеми управління впровадженням електронного урядування в Україні.
55. Основні результати, отримані в ході виконання пілотного проекту.
56. Основні функції державного управління та їх зміна в електронному урядуванні.
57. Основні шляхи розв'язання проблем з впровадження електронного урядування.
58. Особливості пілотного проекту.
59. Особливості сфери інформаційно-комунікаційних технологій як об'єкта державного управління.
60. Охарактеризуйте зміст основних міжнародних документів щодо ролі держави в розбудові інформаційного суспільства й електронного урядування.
61. Підходи до процесу етапізації, що застосовуються в інших країнах.
62. Підходи до формування національної системи індикаторів розвитку інформаційного суспільства.
63. Показники та індикатори розвитку інформаційного суспільства в Україні.
64. Порівняльний аналіз впровадження електронного урядування в Україні зі станом його впровадження в інших країнах.
65. Послідовність формування системи стратегічних документів у сфері електронного урядування.
66. Адміністративні послуги для бізнесу (юридичних осіб) і для громадян.
67. Приклади успішного впровадження електронного урядування в Україні.
68. Принципи надання адміністративних послуг.
69. Пріоритетні напрями державної політики.
70. Проблеми надання адміністративних послуг в Україні.
71. Реєстр адміністративних послуг.
72. Ризики та проблеми впровадження електронного урядування.
73. Роль Президента України в розвитку інформаційного суспільства та електронного урядування.

10. Рекомендована література

Основна навчальна література

1. Вітчизняний і зарубіжний досвід впровадження електронного урядування / за заг. ред.: С.А. Чукут, О.В. Загвойської. К.: НАДУ, 2018. 136 с.
2. Всесвітній самміт з питань інформаційного суспільства (Женева 2003, Туніс 2005): підсумкові документи. К.: ЕСЕ, 2006. 132 с.
3. Гурковський В. І. Державне управління розбудовою інформаційного суспільства в Україні (історія, теорія, практика). К.: Науковий світ, 2010. 396 с.
4. Електронне урядування в Україні: аналіз та рекомендації: результати дослідження / за заг. ред. І.Г. Малюкової. К.: Поліграф-Плюс, 2017. 254 с.
5. Жилияєв І.Б. Інформаційне право України: теорія і практика: монографія. К.: Парламентське видавництво, 2009. 104 с.
6. Марущак А. Інформаційне право: регулювання інформаційної діяльності: навч. посіб. К.: Скіф; КНТ, 2008. 353 с.
7. Методичні рекомендації до практичних занять з курсу «Інформаційна політика в Україні» / уклад.: С.А. Чукут, Т.В. Джига. К.: Вид-во НАДУ, 2017. 36 с.
8. Методичні рекомендації до самостійної роботи з теми «Електронне урядування» / уклад. С.А. Чукут. К.: Вид-во НАДУ, 2017. 48 с.
9. Опорний конспект лекцій з курсу «Електронне урядування» / С.А. Чукут, О.Б. Кукарін. К.: Вид-во НАДУ, 2009. 80 с.
10. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика та електронне урядування» / С.А. Чукут, О.Б. Кукарін. К.: Вид-во НАДУ, 2018. 98 с.
11. Опорний конспект лекцій з курсу «Інформаційна політика в Україні» / С.А. Чукут, Т.В. Джига. К.: Вид-во НАДУ, 2016. 72 с.
12. Передумови становлення інформаційного суспільства в Україні / за ред. О.С. Довгого. К.:Азимут-Україна, 2018. 288 с.
13. Почепцов Г.Г. Інформаційна політика: навч. посіб. / Г.Г. Почепцов, С.А. Чукут. К.: Знання, 2018. 665 с.
14. Роговский Е.А. США: информационное общество экономика и политика / Е.А. Роговский. М.: Междунар. отношения, 2008. 408 с.
15. Цимбалюк В. Інформаційне право (основи теорії і практики): монографія / В.С. Цимбалюк. К.: Освіта України, 2018. 287 с.
16. Грищенко І. М. Управлінські інновації: соціально-економічний аспект : монографія; авт. кол. В. С. Куйбіда, О. М. Петроє, І. М. Грищенко та ін. К. : НАДУ, 2019. 304 с. ISBN 978-966-619-398-1
http://irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe
17. Грищенко І. М. Стан, проблеми та перспективи ресурсного забезпечення

органів публічної влади в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 13. С. 65-69. URL : <http://www.investplan.com.ua/?op=1&z=6176&i=11>

18. Грищенко І. М. Організація надання послуг: теорія, методологія, практика : монографія / авт. кол.; за заг. ред. О. І. Васильєвої, О. С. Ігнатенка. Донецьк : Юго-Восток, 2014. 388 с. Розділ 6. Імідж надавача адміністративної послуги. С. 269-281.
19. Грищенко І. М. Стан, проблеми та перспективи ресурсного забезпечення органів публічної влади в Україні. *Інвестиції: практика та досвід*. 2018. № 13. С. 65–69.

Нормативно-правова¹

1. Окинавская хартия информационного общества (С8)
2. Про інформацію: Закон України від 2 жовтня 1992 р. № 2657-ХМ, зі змінами.
3. Про електронний цифровий підпис: Закон України від 22 травня 2003 р. № 852- IV.
4. Про електронні документи та електронний документообіг: Закон України від 22 травня 2003 р. Про національну програму інформатизації: Закон України від 4 лютого 1998 р. № 74/98-ВР, зі змінами, внесеними згідно із Законом № 2684-III (2684-14) від 13 вересня 2001 р. // Відомості Верховної Ради України. 2002. № 1. Ст. 3.
5. Про порядок висвітлення діяльності органів державної влади та органів місцевого самоврядування в Україні засобами масової інформації: Закон України від 23 вересня 1997 р. № 539/97-ВР, зі змінами.
6. Про захист інформації в інформаційно-телекомунікаційних системах: Закон України // Відомості Верховної Ради. 1994. № 31. Ст. 286.
7. Про звернення громадян: Закон України // Відомості Верховної Ради. 1992. № 48. Ст. 650.
8. Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки: Закон України від 9 січня 2007 р. № 537Л.
9. Про телекомунікації: Закон України // Відомості Верховної Ради. 2004. № 12. Ст. 155.
10. Про доступ до публічної інформації: Закон України. // Відомості Верховної Ради. 2011, № 32, ст. 314.
11. Про захист персональних даних: Закон України. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2010, № 34, ст. 481).
12. Про ратифікацію Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою обробкою персональних даних та Додаткового протоколу до Конвенції про захист осіб у зв'язку з автоматизованою

- обробкою персональних даних стосовно органів нагляду та транскордонних потоків даних: Закон України.// Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2010, № 46, ст.542.
- 13.Про державні цільові програми: Закон України.// Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2004, № 25, ст.352
 - 14.Про основи національної безпеки України: Закон України.// Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2003, № 39, ст.351.
 - 15.Питання реформування Національної академії державного управління при Президенті України: Указ Президента України від 9 грудня 2011 року № 1110.
 - 16.Про Стратегію державної кадрової політики на 2012-2020 роки: Указ Президента України від 1 лютого 2012 року № 45.
 - 17.Про першочергові завдання щодо впровадження новітніх інформаційних технологій: Указ Президента України від 20 жовтня 2005 р. № 1497.
 - 18.Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 8 червня 2012 року «Про нову редакцію Стратегії національної безпеки України» від 8 червня 2012 р. № 389.
 - 19.Про Доктрину інформаційної безпеки України: Указ Президента України від 8 липня 2009 року № 514.
 - 20.Про першочергові заходи щодо забезпечення реалізації та гарантування конституційного права на звернення до органів державної влади та органів місцевого самоврядування: Указ Президента України від 7 лютого 2008 року № 109.
 - 21.Про заходи із забезпечення додержання прав фізичних та юридичних осіб щодо одержання адміністративних (державних) послуг: Указ Президента України від 3 липня 2009 року № 508.
 - 22.Про Реєстр адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністра України від 5 грудня 2011 р. № 1274.
 - 23.Про електронний обмін службовими документами в органах виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністра України від 17 липня 2009 р. № 733.
 - 24.Про заходи щодо створення електронної інформаційної системи «Електронний Уряд»: Постанова Кабінету Міністра України від 24 лютого 2003 р. № 208.
 - 25.Про порядок оприлюднення в мережі Інтернет інформації про діяльність органів
 - 26.виконавчої влади: Постанова Кабінету Міністра України від 4 січня 2002 р. № 3.
 - 27.Про заходи щодо упорядкування державних, у тому числі адміністративних послуг: Постанова Кабінету Міністра України від 17 липня 2009 р. № 737.

28. Про схвалення Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 13 листопада 2010 р. № 2250-р.
29. Про затвердження плану заходів з виконання завдань, передбачених Законом України «Про основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки»: Розпорядження Кабінету Міністра України від 15 серпня 2007 р. № 653-р.
30. Питання впровадження системи електронної взаємодії органів виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністра України від 28 грудня 2011 р. № 1363-р.
31. Питання реалізації пілотного проекту впровадження технологій електронного урядування: Розпорядження Кабінету Міністра України від 1 березня 2010 р. № 360-р.
32. Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку електронного урядування в Україні: Розпорядження Кабінету Міністра України від 26 вересня 2011 р. № 1014-р.
33. Про схвалення плану дій з впровадження в Україні Ініціативи «Партнерство «Відкритий Уряд»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 5 квітня 2012 р. № 220-р.
34. Про схвалення Концепції розвитку системи надання адміністративних послуг органами виконавчої влади: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 лютого 2006 р. № 90-р.
35. Концепція проекту Закону України «Про адміністративні послуги»: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17 червня 2009 р. № 682-р.

Додаткова

1. Белл Д. Грядущее постиндустриальное общество: опыт социального прогнозирования / Д. Белл. М.: Асагіетіа, 1999. 956 с.
2. Белл Д. Социальне рамки інформаційного общества / Д. Белл // Новая технократическая волна на Западе. М.: Прогресс, 1986. С. 330-342.
3. Берестовский А.В. Информационно-коммуникационные технологии взаимодействия исполнительной власти РФ и общества: автореферат дис. кандидата политических наук: 23.00.02 / А.В. Берестовский. М., 2009. 27 с.
4. Бутенко А.Л. Электронное государственное управление в системе взаимодействия власти и общества: автореферат дис. кандидата политических наук / А.Л. Бутенко. Саратов, 2009. 22 с.
5. Відкрите урядування: колективна робота, прозорість і дієва участь/ За ред. Деніела Латропа і Лорел Руми/ Переклад з англ. Андрія Іщенко.- К.: Наука, 2011. 536 с.

6. Вуд Д.Дж. Корпоративная социальная деятельность: пересмотр концепции / Д.Дж.Вуд // Вестн. СПбГУ. Сер.8. Менеджмент. 2009. №3. С.38-74.
7. Дрожжинов В.И. Электронное правительство / В.И. Дрожжинов // Совершенствование государственного управления на основе его реорганизации и информатизации. Мировой опыт. М.: Зко-Трендз, 2002. С.11-88.
8. Кастельс М. Информационная эпоха: экономика, общество и культура / М. Кастельс; пер. с англ.; под науч. ред. О.И. Шкаратана. М.: ГУ ВШЭ, 2000. 608 с.
9. Когаловский М.Р. Стандарт Всемирной паутины в разработках электронного правительства / М.Р. Когаловский, Ю.Е. Хохлов // Информационное общество. 2009. № 2. С.17-28.
10. Лопушинський І.П. Упровадження електронного урядування в роботу органів виконавчої влади України як вагома складова реформування державної служби // Публічне управління: теорія та практика: збірник наукових праць Асоціації докторів наук з державного управління. Х.: вид-во «ДокНаукДержУпр», 2010. №2. с. 194-198.
11. Основы электронного урядування: навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / Д.В. Дубов, С.В. Дубова; Київський національний ун-т культури і мистецтв. К.: Центр навч. літератури, 2006. 176 с.
12. Стратегии электронного бизнеса для государства / Д. Холмс; пер. с англ. М.: Астрель; АСТ, 2004. 350 с.
13. Тоффлер З. Шок будущего / З. Тоффлер. М.: АСТ, 2002. 557 с.
14. Уэбстер Ф. Теории информационного общества / Ф. Уэбстер. □ М.: Аспект Пресс, 2004. 400 с.
15. Чугунов А.В. Оценка эффективности государственного управления и развития электронного правительства: международные индекс и индикаторы А.В. Чугунов; НИП ПРИОР Северо-Запад; Ресурсный центр электронного правительства и государственного управления. Препринт № 09.001. СПб., 2009. Сер. «Электронное правительство и государственное управление». 12 с.
16. Электронное правительство: рекомендации по внедрению в Российской Федерации / под. ред. В.И. Дрожжинова, Е.З. Зиндера. М.: ЗкоТрендз, 2005. 352 с.
17. Юрасов А.В. Основы электронной коммерции: учебник / А.В. Юрасов. М.: Горячая линия-Телеком, 2008. 480 с.